

22.9.2023

Alueellinen vastuumuseo

Orimattilan kunta, rakennusvalvonta

kirjaamo@orimattila.fi

Viite: Lausuntopyyntö**Asia:** 560-425-8-25 Kimonkyläntie 294 Artjärvi aurinkopaneelit, Orimattila

Orimattilassa sijaitsevalla AgriSimolan tilalla (Kiinteistötunnus 560-425-8-25) suunnitellaan aurinkopaneelien asennusta tarkoituksena lisätä maatalouden energiaomavaraisuutta aurinkosähköinvestoinnin avulla. Tavoitteena on korvata maataloustuotannon käyttösähköä mahdollisimman paljon ja tuottaa merkittävä osa vuosittaisesta maataloustoiminnan tarvitsemasta sähköenergiasta itse.

Pyydettyinä lausuntonaan Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää 2.8.2023 päivätystä maisematyöluupahakemuksesta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueelta tunnetaan mahdollinen muinaisjäänös, historiallinen kylätontti (muinaisjäänösrekisterin tunnus *Artjärvi*, 1000024172). Varhaisin maininta kylästä on jo 1300-luvulta. Ensimmäinen maakirjamerkintä on vuodelta 1543. Kylässä on ollut 1560-luvulla 21 tilaa ja vuonna 1571 19. Kohde on paikannettu Kuninkaan kartaston perusteella Pyhäjärven ja Säyhteen väliselle alueelle. Kylätontit ovat jakautuneet laajemmalle alueelle kehämäisesti ja ovat edelleen pääosin rakennettuja.

Lahden museon arkeologi kävi tarkastamassa suunniteltujen aurinkopaneelien paikat 15.9.2023. Maanomistajan mukaan aurinkopaneelien suunniteltua paikka on muutettu pellolta sen vieressä kulkevalle vanhalle tielle. Aurinkopaneelien uusi paikka sijaitsee mahdollisen kiinteän muinaisjäänöksen reuna-alueella. Aurinkopaneelien uutena asennuspaikkana toimiva tie kulkee vanhan kyläpaikan läpi ja on linjaukseelta sama kuin esimerkiksi isojaon aikaisissa kartoissa näkyvä tie (Maanmittaushallituksen uudistusarkisto. MHA U Uudistuskartat ja -asiakirjat. B UUDENMAAN LÄÄNI. Artjärvi. B22a:3/16-110. Artjärvi; N:ot 1-19, Isojaonjärjestely, kartta ja asiakirjat (1907-1907). Kansallisarkisto. Viitattu 18.9.2023.). Kimonkyläntien rakentamisen jälkeen, vanha tie on jäänyt maantilan pihatieksi ja se on katkaistu. Tien merkittävyyttä vähentää sen runsas muokkaus viime vuosikymmenten aikana, maantilan pihapiirin läpi kulkevaa tietä on levennetty ja päällystetty soralla ja hiekalla. Lisäksi koko vanhan kyläpaikan ympäristö on ollut runsaan maanmuokkauksen kohteena viime vuokymmeninä, kun maantilan toiminta on kasvanut. Vanha tienpohja ei täytä kiinteän

muinajäännöksen piirteitä perustuen sen nykyiseen kuntoon ja käyttöön sekä sen ympäristön runsaaseen maanmuokkaukseen, eikä sitä siksi ole syytä suojella kiinteänä muinajäännöksenä (M. Niukkanen 2009. *Historiallisen ajan kiinteät muinajäännökset - Tunnistaminen ja suojelu*. Museovirasto, sivu 28–32). Lisäksi aurinkopaneelien suunniteltu maa-asennus ei vaadi merkittäviä maanmuokkaustoimia. Edellä esitetyn viitaten hankkeelle ei ole estettä arkeologisen kulttuuriperinnön kannalta. Mikäli asennuksen aikana maasta tulee vastaan esineistöä, rakenteita tai muuta poikkeavaa, on otettava yhteyttä alueellisen vastuumuseon arkeologiin.

Mikäli aurinkopaneelien asennus päätetään tehdä alkuperäisen suunnitelman mukaiselle peltopalstalle, hankkeelle ei ole estettä arkeologisen kulttuuriperinnön kannalta. Alkuperäisen suunnitelman mukainen maapalsta on pitkälti muokattua, koska siinä kulkee vesi- ja viemärijohtoja sekä salaojitus, joiden asennus ja kaivaminen ovat tuhonneet mahdollisen muinajäännöksen.

Museolla ei ole muuta huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Viitaten asiasta aiemmin annettuun lausuntoon (D/1820/12.03.02.03/2021), hankkeella ei ole estettä rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
tutkija, arkeologi	Jasmin Puska
tutkija	Sanni Vattulainen

LAHDEN MUSEOT

Lahti City Museums

Lausunto

D/1820/12.03.02.03/2021

22.9.2023

Alueellinen vastuumuseo

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus

✉ PL 113, 15111 Lahti | PO Box 113, 15111 Lahti, Finland

@ etunimi.sukunimi@lahti.fi

lahdenmuseot.fi